

Література

1. Залетов А. Проблемы и перспективы развития аграрного страхования в Украине / А. Залетов // Финансовые услуги. – 2012. – № 4. – С. 20-21.
2. Краківський Ю. С. Особливості системи страхових послуг для суб'єктів аграрної сфери / Ю. С. Краківський // Вісник Одеського національного університету. – 2013. – Т. 18, Вип. 3 (2). – С. 54-56.
3. Прокопчук О. Т. Особливості страхування аграрних ризиків у країнах світу / О. Т. Прокопчук, Ю. В. Улянич, В. П. Бечко // Актуальні проблеми економіки. – 2014. – № 3. – С. 46–53.
4. Лобова О. Розвиток аграрного страхування в США / О. Лобова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2012. – Вип. 133. – С. 49-52.
5. Віленчук О. М. Стан та перспективи розвитку аграрного страхування в Україні / О. М. Віленчук // Облік і фінанси. – 2014. – № 2. – С. 91-96.
6. Матвієнко Г. А. Роль державного регулювання в страхуванні аграрних підприємств / Г. А. Матвієнко // Агросвіт. – 2009. – № 2. – С. 35-39.
7. Тарельник Н. В. Зарубіжний досвід страхування ризиків в аграрній сфері [Електронний ресурс] / Н. В. Тарельник // Ефективна економіка. – 2013. – № 6. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_6_17.
8. Сокол С. В. Змішане страхування сільськогосподарських ризиків: держава та аграрний страховий пул / С. В. Сокол // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. – 2014. – Вип. 40. – С. 260-265.
9. Грицина О. Аграрне страхування: проблеми та перспективи розвитку / О. Грицина, О. Шолудько, І. Тофан // Вісник Львівського національного аграрного університету. – 2015. – № 22 (1). – С. 84-91.
10. Остапенко О. М. Моделі страхування ризиків аграрного виробництва в зарубіжних країнах / О. М. Остапенко // Вісник Сумського національного аграрного університету. – 2013. – Вип. 12. – С. 171-175.
11. Скрипниченко В. В. Державна підтримка страхування аграрних ризиків в економіці України / В. В. Скрипниченко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2014. – № 9. – С. 121-127.

Сорока М. С.

Науковий керівник: Налукова Н. І., к.е.н., доцент
Тернопільський національний економічний університет

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОBOB'ЯЗКОВОГО МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ

Розвиток сфери охорони здоров'я є надзвичайно важливим для кожної держави, адже життя та здоров'я людини виступають найбільшими цінностями [1]. Медичне страхування – невід'ємний компонент системи охорони здоров'я розвинутих країн та одна з найголовніших соціальних гарантій. Страхування

здоров'я дозволяє отримати компенсаційні виплати при настанні страхового випадку.

Державні витрати на охорону здоров'я не задовольняють реальні потреби людей. В умовах гострої нестачі бюджетних коштів дедалі більша частка амбулаторної і стаціонарної допомоги стає платною. Світовий досвід показує, що найбільших успіхів у вирішенні проблеми зміцнення здоров'я населення досягли ті країни, які запровадили в системі охорони здоров'я механізм медичного страхування [2]. Українська система охорони здоров'я на сьогодні знаходиться на стадії реформування: добровільне медичне страхування поступово набирає популярності, а обов'язкове – не зважаючи на численні законопроекти – дотепер відсутнє [3]. На думку фахівців, для ефективного проведення реформ у сфері охорони здоров'я України необхідно переходити до страхової медицини, впровадження якої в країні не можливо, поки система охорони здоров'я працює за радянською моделлю.

Проблеми розвитку медичного страхування досить широко розглядаються в роботах таких вчених, як: Рудень В. В., Базилевич В. Д., Базилевич К. С., Мних М. В., Павлов В. І., Горбач Л. М. та інші. Не зважаючи на велику кількість робіт, присвячених медичному страхуванню, на сьогоднішній день науковцями не було достатньою мірою висвітлене питання щодо перспектив розвитку даної галузі за умов сучасних перетворень в країні.

Метою дослідження є оцінка сучасного стану фінансування охорони здоров'я та, зокрема, медичного страхування в Україні і розробка напрямів підвищення рівня медичного страхування в Україні.

Сьогодні в Україні активно функціонує лише добровільна форма медичного страхування. В останні роки частка добровільного медичного страхування на ринку страхових послуг України неухильно зростала і у 2015 р. склала 8,5% у валових страхових преміях за всіма видами страхування та 10,9% у валових страхових преміях з добровільних видів страхування (крім страхування життя) [4].

Починаючи з 2002 року в Україні щорічно пропонувалися законопроекти, які в тій чи іншій мірі стосувалися саме обов'язкового медичного страхування. Однак, головна проблема, яка не дозволяє в кінцевому варіанті прийняти той чи інший законопроект, полягає у несформованості цілісного комплексного підходу до реформування сучасного механізму фінансування вітчизняної галузі охорони здоров'я на засадах обов'язкового медичного страхування [1].

Саме тому в країні важливо створити умови, які б сприяли “безболісному” впровадженню обов'язкового медичного страхування. Для цього необхідно змінити статтю 49 Конституції України, яка стосується безкоштовної медицини. За ринкових умов медицина не може бути безкоштовною. З метою активізації роботи як в галузі охорони здоров'я, так і в сфері медичного страхування, у серпні 2014 року Міністерством охорони

здоров'я була розроблена та прийнята до реалізації “Національна стратегія реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015-2020 років” [5].

Відповідно до вказаної стратегії передбачено, що під час першої фази реформи охорони здоров'я не рекомендується вдаватися до збору коштів (наприклад, запровадження загальнодержавного соціального медичного страхування). Однак створення сприятливих умов для розвитку медичного страхування у довгостроковій перспективі є обов'язковим.

Страхова медицина – це форма організації охорони здоров'я, яка передбачає обов'язкове державне страхування від хвороб у сполученні із приватною лікарською практикою й медичними установами, така система організації медицини дозволяє поставити оплату праці медперсоналу й доходи лікувальних установ у безпосередню залежність від якості лікування й діагностики й при цьому, з фінансової точки зору, одержання якісної медичної допомоги доступно абсолютній більшості громадян [6, с. 157]. Також саме страхова медицина дозволяє вирішити питання залучення додаткових фінансових ресурсів у сектор охорони здоров'я.

Поняття страхової медицини охоплює наступні аспекти: надання медичної допомоги громадянам, видатки на вдосконалення та розвиток матеріально-технічного забезпечення лікувальних закладів, підготовку кваліфікованих медичних кадрів і фінансування наукових, інноваційних досліджень. Серед принципів, на яких базується страхова медицина, можна виділити такі: забезпечення соціальної й економічної захищеності середніх і малозабезпечених верств населення, гарантування прав усіх громадян на необхідну і якісну медичну допомогу, обов'язковість внесків як фізичних, так і юридичних осіб. Медичне страхування є важливим складовим елементом системи страхової медицини.

Актуальність розгляду даної проблематики пов'язана з особливістю медичного страхування, яка полягає в тому, що воно захищає від ризиків, які загрожують самому кошовному як в особистісному, так і суспільному вимірах – здоров'ю й життю людини. Наприклад, у США, Канаді та країнах Західної Європи давно утвердилася соціальна система медичного страхування. На відміну від державної, її фінансування здійснюється на тристоронній основі – за рахунок бюджетних надходжень, внесків роботодавців і самих працівників. При цьому люди з низьким рівнем доходів страхових внесків не сплачують у таких країнах як Австрія, Бельгія, Нідерланди, Німеччина, Франція, Японія. Основний принцип соціальної системи медстрахування в цих країнах – це, так звана, “соціальна солідарність”: здоровий платить за хворого, молодий – за старого, багатий – за бідного.

В Ізраїлі немає державної системи медичного обслуговування. Майже 94% його населення охоплено всебічним страхуванням здоров'я, яке

здійснюється в основному в рамках медичного страхового фонду профспілкового об'єднання Гістадрут (83% випадків), а також інших фондів медичного страхування (17%). Отже, в кожній країні склалась своя система охорони здоров'я громадян з урахуванням історичних традицій, розвитку економіки тощо. В Україні зараз функціонує успадкована від СРСР система охорони здоров'я Семашка, яка є бюджетною, вертикально-інтегрованою з декларованим універсальним доступом до безоплатної медичної допомоги та покриттям усього населення.

Таким чином, на основі вище описаного робимо висновки: для подальшого поширення медичного страхування в Україні необхідно реформувати систему охорони здоров'я шляхом поєднання обов'язкового й добровільного медичного страхування. Необхідним є впровадження обов'язкового медичного страхування, а добровільне медичне страхування варто розглядати як джерело фінансування додаткових медичних послуг, так як диференціація джерел фінансування системи охорони здоров'я мінімізує вплив соціальних ризиків. Також необхідно переглянути існуючу систему фінансового забезпечення охорони здоров'я в Україні, популяризувати добровільне медичне страхування серед населення, запровадити державне фінансування мінімального рівня медичного обслуговування, а також за рахунок здійснення фінансової підтримки в сімейних колах. Запропонована система фінансування системи медичного страхування передбачає комплексне й адресне досягнення економічного й соціального ефекту для всіх суб'єктів сфери охорони здоров'я.

Література

1. Заволока Л. О. Сучасний стан страхування життя в Україні / Л. О. Заволока, Ю. О. Терьошина, А. М. Животун // Економічні студії: науково-практичний економічний журнал. – 2015. – № 2 (6). – С. 156-159.
2. Світлична О. С. Еволюція медичного страхування в Україні [Електронний ресурс] / О. С. Світлична. – Режим доступу: <https://docviewer.yandex.ua>.
3. Пахненко О. М. Мікрострахування як підґрунтя для розвитку добровільного медичного страхування в Україні [Електронний ресурс] / О. М. Пахненко, В. С. Лисенко. – Режим доступу: <https://docviewer.yandex.ua/?url=http%3A%2F%2Fbusiness-inform.net>.
4. Ніколаєнко С. М. Основні тенденції розвитку ринку медичного страхування в Україні [Електронний ресурс] / С. М. Ніколаєнко. – Режим доступу: <https://docviewer.yandex.ua>.
5. Національна стратегія реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015-2020 років [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://healthsag.org.ua/wp-content/uploads/2014/11/Strategiya_UKR.pdf.
6. Савенко А. Ю. Введення бюджетно-страхової системи фінансування обов'язкового медичного страхування в Україні як один із шляхів реформування української системи охорони здоров'я / А. Ю. Савенко, А. О. Паламарчук // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – № 1, Т. 2. – С. 156-160.